

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (pirmā palāta)

2017. gada 13. decembrī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Brīvības, drošības un tiesiskuma telpa – Regula (EK) Nr. 810/2009 – 32. panta 3. punkts – Kopienas Vīzu kodekss – Lēmums par vīzas atteikumu – Pieteicēja tiesības celt prasību par šo lēmumu – Dalībvalsts pienākums nodrošināt tiesības vērsties tiesā

Lieta C-403/16

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Naczelny Sąd Administracyjny* (Augstākā administratīvā tiesa, Polija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2016. gada 28. jūnijā un kas Tiesā reģistrēts 2016. gada 19. jūlijā, tiesvedībā

Soufiane El Hassani

pret

Minister Spraw Zagranicznych.

TIESA (pirmā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētāja R. Silva de Lapuerta [*R. Silva de Lapuerta*] (referente), tiesneši K. G. Fernlunds [*C. G. Fernlund*], A. Arabadžijevs [*A. Arabadjiev*], S. Rodins [*S. Rodin*] un J. Regans [*E. Regan*],

ģenerālvokāts M. Bobeks [*M. Bobek*],

sekretāre V. Džakobo-Peironela [*V. Giacobbo-Peyronnel*], administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2017. gada 17. maija tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

- *S. El Hassani* vārdā – *J. Białas, radca prawny*,
- *Minister Spraw Zagranicznych* vārdā – *K. Pawłowska-Nojszewska* un *M. Arciszewski*, pārstāvji,
- Polijas valdības vārdā – *B. Majczyna, M. Kamejsza-Kozłowska* un *K. Straś*, pārstāvji,
- Čehijas Republikas valdības vārdā – *M. Smolek* un *J. Vlácil*, pārstāvji,
- Igaunijas valdības vārdā – *N. Grünberg*, pārstāve,
- Eiropas Komisijas vārdā – *A. Stobiecka-Kuik* un *C. Cattabriga*, pārstāves,

* Tiesvedības valoda – poļu.

noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus 2017. gada 7. septembra tiesas sēdē,
pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 13. jūlija Regulas (EK) Nr. 810/2009, ar ko izveido Kopienas Vīzu kodeksu (OV 2009, L 243, 1. lpp.), kurā grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 26. jūnija Regulu (ES) Nr. 610/2013 (OV 2013, L 182, 1. lpp.) (turpmāk tekstā – “Vīzu kodekss”), 32. panta 3. punktu.
- 2 Šis lūgums ir iesniegts saistībā ar tiesvedību starp *Soufiane El Hassani* un *Minister Spraw Zagranicznych* (ārlietu ministrs, Polija) par *Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie* (Vojevodistes administratīvā tiesa Varšavā, Polija) nolēmumu, ar kuru tā ir noraidījusi viņa prasību par *Konsul Rzeczypospolitej Polskiej w Rabacie* (Polijas Republikas konsuls Rabatā, Maroka) 2015. gada 27. janvāra lēmumu, ar ko *S. El Hassani* ir atteikta vīza.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

- 3 Vīzu kodeksa preambulas 29. apsvērumā ir noteikts:

“Šī regula ievēro pamattiesības un ņem vērā principus, kas jo īpaši atzīti ar Eiropas Padomes [Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvenciju, kas parakstīta Romā 1950. gada 4. novembrī (turpmāk tekstā – “ECPAK”)] un Eiropas Savienības Pamattiesību hartu.”

- 4 Šīs regulas 1. panta 1. punkts ir formulēts šādi:

“Ar šo regulu paredz procedūras un nosacījumus, lai izsniegtu vīzas tranzītam vai plānotām uzturēšanās reizēm dalībvalstu teritorijā uz laiku, kas nav ilgāks par 90 dienām jebkurā 180 dienu laikposmā.”

- 5 Minētās regulas 32. panta 1. un 3. punktā ir noteikts:

“1. Neskarot 25. panta 1. punktu, vīzu atsaka:

[..]

- a) ja ir pamatotas šaubas par pieteikuma iesniedzēja iesniegto apliecinājo dokumentu autentiskumu vai to satura ticamību, pieteikuma iesniedzēja izteikto apgalvojumu ticamību vai viņa nodomu atstāt dalībvalstu teritoriju pirms pieteiktās vīzas beigu termiņa.

[..]

3. Pieteikuma iesniedzējiem, kam vīzas ir atteiktas, ir tiesības iesniegt pārsūdzību. Pārsūdzības ceļ pret to dalībvalsti, kas ir pieņēmusi galīgo lēmumu par pieteikumu, un saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem. Dalībvalstis sniedz pieteikuma iesniedzējiem informāciju par procedūram, kas jāievēro pārsūdzības gadījumā, kā norādīts VI pielikumā.”

Polijas tiesības

- 6 2013. gada 12. decembra *ustawa o cudzoziemcach* (Ārvalstnieku likums; turpmāk tekstā – “Ārvalstnieku likums”) 76. panta 1. punktā ir noteikts:

“Šengenas vīzas atteikuma gadījumā [..], ja:

- 1) konsuls ir pieņēmis lēmumu, var lūgt šai iestādei pārskatīt lietu;
- 2) *Komendant placówki Straży Granicznej* (Robežsardzes robežkontroles punkta priekšnieks) ir pieņēmis lēmumu, var iesniegt sūdzību *Komendant Główny Straży Granicznej* (Robežsardzes virspavēlnieks).”

- 7 2002. gada 30. augusta *ustawa-Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi* (Likums par tiesvedību administratīvajās tiesās; turpmāk tekstā – “Likums par tiesvedību administratīvajās tiesās”) 5. pantā ir noteikts:

“Administratīvo tiesu jurisdikcijā neietilpst lietas:

[..]

- 4) par vīzām, ko izsniedz konsuli; tas neattiecas uz vīzām, ko izsniedz ārvalstniekiem, kuri 2006. gada 14. jūlija *ustawa [..] o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin* (Likums par Eiropas Savienības dalībvalstu valstspiederīgo un viņu ģimenes locekļu ieceļošanu Polijas Republikā, uzturēšanos un izceļošanu no Polijas Republikas; turpmāk tekstā – “Ieceļošanas likums”) [..] 2. panta 4. punkta izpratnē ir Savienības dalībvalsts, Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas dalībvalsts, Eiropas Ekonomikas zonas [(EEZ)] līguma līgumslēdzējas puses vai Šveices Konfederācijas valstspiederīgā ģimenes locekļi.”

- 8 Likuma par tiesvedību administratīvajās tiesās 58. panta 1. punktā ir paredzēts:

“Tiesa noraida prasību:

- 1) ja lieta nav piekritīga administratīvajai tiesai; [..].”

- 9 Ieceļošanas likuma 2. pants ir izteikts šādā redakcijā:

“Šajā likumā:

[..]

- 3) ES pilsonis – ārvalstnieks, kurš ir:
  - a) Eiropas Savienības dalībvalsts valstspiederīgais;
  - b) Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas dalībvalsts vai Eiropas Ekonomikas zonas [EEZ] līguma līgumslēdzēja puses valstspiederīgais,
  - c) Šveices Konfederācijas valstspiederīgais;
- 4) ģimenes loceklis – ārvalstnieks, kurš neatkarīgi no tā, vai viņš ir ES pilsonis, ir:
  - a) ES pilsoņa laulātais,
  - b) ES pilsoņa vai viņa laulātā tiešais pēcnācējs, kurš nav vecāks par 21 gadu vai ir minētā pilsoņa vai viņa laulātā apgādībā,
  - c) ES pilsoņa vai viņa laulātā tiešais augšupējais radnieks, kurš ir ES pilsoņa vai viņa laulātā apgādībā.”

Pamatlietas fakti un prejudiciālais jautājums

- 10 *S. El Hassani* ir iesniedzis Šengenas vīzas pieteikumu Polijas Republikas konsulam Rabatā (Maroka), lai apciemotu savu laulāto un bērnu, kas ir Polijas valstspiederīgie. Ar 2015. gada 5. janvāra lēmumu minētais konsuls noraidīja šo pieteikumu.
- 11 Kā paredzēts Polijas procesuālajos noteikumos, *S. El Hassani* iesniedza pārskatīšanas pieteikumu tam pašam konsulam, kurš 2015. gada 27. janvārī no jauna atteicās apmierināt viņa pieteikumu, pamatojot ar to, ka viņš nav pārliecināts, ka *S. El Hassani* plāno atstāt Polijas teritoriju pirms viņa vīzas derīguma termiņa beigām.
- 12 Līdz ar to prasītājs pamatlietā cēla prasību par šo lēmumu *Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie* (Vojevodistes administratīvā tiesa Varšavā). Viņš būtībā apgalvo, ka, atsakot vīzu šādos apstākļos, esot pārkāpts Ārvalstnieku likuma 60. pants, skatīts kopā ar ECPAK 8. pantu. Turklāt viņš apgalvo, ka Ārvalstnieku likuma 76. pantā neesot paredzēts ECPAK 13. pantam atbilstošs aizsardzības standarts.
- 13 *S. El Hassani* apgalvo arī, ka, lai gan viņa laulātā un bērns ir Polijas valstspiederīgie, šajā valsts tiesiskajā regulējumā viņam nav atļauts celt prasību administratīvajā tiesā gadījumā, ja tiek atteikta vīza, atšķirībā no citu Savienības dalībvalstu pilsoņu laulātajiem ārvalstniekiem.
- 14 2015. gada 30. marta iebildumu rakstā ārlietu ministrs lūdza noraidīt prasību kā nepieņemamu saskaņā ar Likuma par tiesvedību administratīvajās tiesās 5. panta 4. punktu un, pakārtoti, noraidīt prasību kā nepamatotu, kā arī izbeigt tiesvedību.
- 15 Tādēļ *S. El Hassani* iesniedza pieteikumu *Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie* (Vojevodistes administratīvā tiesa Varšavā) ar lūgumu uzdot Tiesai prejudiciālu jautājumu par Vīzu kodeksa 32. panta 3. punkta interpretāciju, lai noteiktu, vai šīs normas piemērošanas jomā ietilpst arī tiesības celt prasību tiesā attiecībā uz lēmumu par vīzas atteikumu.
- 16 Ar 2015. gada 24. novembra lēmumu *Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie* (Vojevodistes administratīvā tiesa Varšavā) noraidīja prasību, pamatojoties uz Likuma par tiesvedību administratīvajās tiesās 5. panta 4. punktu, nospriežot, ka prasības, kas celtas par konsula lēmumu atteikt Šengenas vīzu, neietilpst administratīvās tiesas jurisdikcijā. Turklāt šī tiesa atteicās uzdot prejudiciālu jautājumu Tiesai.
- 17 2016. gada 28. aprīlī *S. El Hassani* iesniedza kasācijas sūdzību *Naczelny Sąd Administracyjny* (Augstākā administratīvā tiesa, Polija), būtībā apgalvojot, ka viņam kā trešās valsts valstspiederīgajam, kas nav Savienības dalībvalsts pilsoņa ģimenes loceklis Ieceļošanas likuma izpratnē, netika piešķirtas tiesības efektīvi vērsties valsts tiesā, un tādējādi ir pārkāpts ECPAK 13. pants, kā arī Vīzu kodeksa 32. panta 3. punkts, skatīts kopā ar Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – “Harta”) 47. pantu, kurā ir garantētas tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā.
- 18 Iesniedzējtiesas skatījumā, Polijas tiesībās iespēja vērsties administratīvajā tiesā pret lēmumu par vīzas pieteikumu ir atkarīga gan no tā, kāda iestāde ir pieņēmusi apstrīdēto lēmumu, gan no personas, kas cēl prasību, statusa.
- 19 Par valsts iestāžu lēmumiem, ar ko ir atteikta vīza un ko ir pieņēmis robežsardzes robežkontroles punkta priekšnieks vai ārlietu ministrs, vai arī par *voivode* [vojevodas] (Polija) atteikumu pagarināt vīzu var tikt celta prasība administratīvajā tiesā, bet tā ne visos gadījumos var tikt celta par lēmumu atteikt vīzu, tostarp Šengenas vīzu, ko ir pieņēmis konsuls. Prasību par šādu lēmumu administratīvajā tiesā var celt tikai tāds trešās valsts valstspiederīgais, kurš ir Savienības dalībvalsts, Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas dalībvalsts, EEZ līguma līgumslēdzēja puses vai Šveices Konfederācijas

valstspiederīgā ģimenes loceklis Ieceļošanas likuma 2. panta 4. punkta izpratnē. Cits trešās valsts valstspiederīgais var vienīgi iesniegt administratīvu sūdzību, t.i., lūgumu tai pašai iestādei veikt pārskatīšanu saskaņā ar Ārvalstnieku likuma 76. panta 1. punkta 1. apakšpunktu.

- 20 Iesniedzējtiesa konstatē, ka tas, ka administratīvajām tiesām nav jurisdikcijas lietās, kas attiecas uz konsulu izsniegtām vīzām, kā tas ir paredzēts Likuma par tiesvedību administratīvajās tiesās 5. panta 4. punktā, var būt pretrunā Vīzu kodeksa 32. panta 3. punktam, skatītam kopā ar Hartas 47. panta pirmo daļu, kurā ir garantētas tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā.
- 21 Šādos apstākļos *Naczelny Sąd Administracyjny* (Augstākā administratīvā tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:

“Vai Vīzu kodeksa 32. panta 3. punkts, ņemot vērā [ši kodeksa] preambulas 29. apsvērumu un Hartas 47. panta pirmo daļu, ir jāinterpretē tādējādi, ka tajā dalībvalstij ir noteikts pienākums garantēt tiesību aizsardzību (pārsūdzību) tiesā?”

Par prejudiciālo jautājumu

- 22 Uzdodot savu jautājumu, iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Vīzu kodeksa 32. panta 3. punkts, skatīts kopā ar Hartas 47. pantu, ir jāinterpretē tādējādi, ka tajā dalībvalstīm ir noteikts pienākums paredzēt pārsūdzību tiesā.
- 23 Jāatgādina, ka saskaņā ar Vīzu kodeksa 32. panta 3. punkta formulējumu pieteikuma iesniedzēji, attiecībā uz kuriem ir pieņemts lēmums par vīzas atteikumu, var iesniegt “pārsūdzību” par šo lēmumu, kam ir jābūt vērstai pret dalībvalsti, kura ir pieņēmusi galīgo lēmumu par pieteikumu “saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem”.
- 24 No minētā izriet, ka gadījumā, kad lēmums par vīzas atteikumu ir galīgs, šajā tiesību normā vīzas pieteikuma iesniedzējiem skaidri ir paredzēta iespēja celt prasību saskaņā ar tās dalībvalsts tiesību aktiem, kas ir pieņēmusi šo lēmumu.
- 25 Tādējādi Savienības likumdevējs ir atļāvis dalībvalstīm noteikt to konkrēto tiesību aizsardzības līdzekļu veidus un noteikumus, kādi ir vīzu pieteikuma iesniedzējiem.
- 26 Šajā ziņā jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru, ja attiecīgajā jomā nav Savienības noteikumu, katras dalībvalsts iekšējā tiesību sistēmā ir jāparedz procesuālie noteikumi prasību iesniegšanai tiesā, kuru mērķis ir nodrošināt privātpersonu tiesību aizsardzību saskaņā ar procesuālās autonomijas principu, tomēr ar nosacījumu, ka tie nav mazāk labvēlīgi par noteikumiem, kas reglamentē līdzīgas situācijas, uz kurām attiecas valsts tiesības (līdzvērtības princips), un ka tie nepadara praktiski neiespējamu vai pārmērīgi neapgrūtina to tiesību īstenošanu, kas ir piešķirtas Savienības tiesībās (efektivitātes princips) (spriedums, 2017. gada 15. marts, *Aquino*, C-3/16, EU:C:2017:209, 48. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 27 No minētā izriet, ka, lai dalībvalsts varētu atsaukties uz procesuālās autonomijas principu situācijās, kuras tiek reglamentētas Savienības tiesībās, ir jāizpilda abi kumulatīvie nosacījumi, proti, jāievēro līdzvērtības princips un efektivitātes princips (spriedums, 2017. gada 15. marts, *Aquino*, C-3/16, EU:C:2017:209, 49. punkts).
- 28 Šis līdzvērtības un efektivitātes prasības izsaka vispārējo dalībvalstu pienākumu nodrošināt tādu attiecīgo personu tiesību aizsardzību tiesā, kas tām ir paredzētas Savienības tiesībās. Tās attiecas gan uz to tiesu noteikšanu, kurām ir kompetence izskatīt prasības, kas pamatotas ar šīm tiesībām, gan arī uz procesuālo noteikumu definēšanu (spriedums, 2010. gada 18. marts, *Allassini* u.c., no C-317/08 līdz C-320/08, EU:C:2010:146, 49. punkts).

- 29 Pirmkārt, attiecībā uz līdzvērtības principu ir jāatgādina, ka atbilstoši tam visiem noteikumiem, kas ir piemērojami prasībām, ir jābūt piemērojamiem neatkarīgi no tā, vai prasības ir pamatotas ar Savienības tiesību pārkāpumu, vai arī ar valsts tiesību neievērošanu (spriedums, 2017. gada 15. marts, *Aquino*, C-3/16, EU:C:2017:209, 50. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 30 Otrkārt, runājot par efektivitātes principu, tāds valsts procesuālais noteikums kā pamatlietā aplūkots nedrīkst padarīt praktiski neiespējamu vai pārmērīgi apgrūtināt Savienības tiesību sistēmā piešķirto tiesību īstenošanu (spriedums, 2017. gada 15. marts, *Aquino*, C-3/16, EU:C:2017:209, 52. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 31 Iesniedzējtiesai, kam vienīgajai ir kompetence interpretēt valsts tiesības, jānosaka, vai un kādā apmērā pamatlietā aplūkotā pārskatīšanas kārtība atbilst šīm prasībām.
- 32 Šajā ziņā valsts tiesai ir jāņem vērā tas, ka Vīzu kodeksa normu interpretācija, kā tas izriet no šī kodeksa preambulas 29. apsvēruma, ir jāveic, ievērojot Hartā atzītās pamattiesības un principus.
- 33 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru Savienības tiesību sistēmā garantētās pamattiesības ir jāpiemēro visās situācijās, kuras tiek regulētas ar Savienības tiesībām, taču ne ārpus šādām situācijām. Šajā ziņā Tiesa jau ir atgādinājusi, ka tā attiecībā uz Hartu nevar novērtēt tādu valsts tiesisko regulējumu, kas neietilpst Savienības tiesību piemērošanas jomā. Turpretim, ja šāds tiesiskais regulējums ietilpst šo tiesību piemērošanas jomā, Tiesai, lemjot prejudiciālā kārtībā, ir jāsniedz visi nepieciešamie interpretācijas elementi, lai valsts tiesa varētu izvērtēt šī regulējuma saderību ar pamattiesībām, kuru ievērošanu tā garantē (it īpaši skat. spriedumu, 2013. gada 26. septembris, *Texdata Software*, C-418/11, EU:C:2013:588, 72. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 34 Šajā gadījumā ir skaidrs, ka prasītāja pamatlietā lūgtās vīzas atteikums, kas viņam tika paziņots, izmantojot Vīzu kodeksa VI pielikumā doto standartveidlapu, ir pamatots ar kādu no šī kodeksa 32. panta 1. punktā uzskaitītajiem iemesliem.
- 35 Šajā ziņā Tiesa jau ir nospriedusi, ka Vīzu kodeksā ir regulēti vienotu vīzu izsniegšanas, anulēšanas vai atcelšanas nosacījumi un ka līdz ar to dalībvalstu kompetentās iestādes nevar atteikties izsniegt vienotu vīzu ar pamatojumu, kas nav paredzēts Vīzu kodeksā (spriedums, 2013. gada 19. decembris, *Koushkaki*, C-84/12, EU:C:2013:862, 47. un 51. punkts).
- 36 Kaut arī valsts iestādēm, pārbaudot vīzu pieteikumus, tiešām ir plaša rīcības brīvība attiecībā uz Vīzu kodeksā paredzēto atteikuma iemeslu piemērošanas nosacījumiem un atbilstošo faktu novērtēšanu, tomēr šāda rīcības brīvība nekādi neietekmē to, ka šīs iestādes tieši piemēro Savienības tiesību normas.
- 37 No minētā izriet, ka Harta ir piemērojama, kad dalībvalsts pieņem lēmumu par vīzas atteikumu atbilstoši Vīzu kodeksa 32. panta 1. punktam.
- 38 Hartas 47. panta – kurā ir atkārtoti apstiprināts efektīvas tiesību aizsardzības princips – pirmajā daļā ir paredzēts, ka ikvienai personai, kuras tiesības un brīvības, kas garantētas Savienības tiesībās, ir tikušas pārkāptas, ir tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā, ievērojot nosacījumus, kuri ir paredzēti minētajā pantā (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2015. gada 17. decembris, *Tall*, C-239/14, EU:C:2015:824, 51. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 39 Turklāt Hartas 47. panta otrajā daļā ir paredzēts, ka ikvienai personai ir tiesības uz lietas izskatīšanu neatkarīgā un objektīvā tiesā. Šo tiesību ievērošana nozīmē, ka administratīvas iestādes lēmumam, kas pats neatbilst nosacījumiem par neatkarību un objektivitāti, vēlāk tiek veikta pārbaude, kuru veic tiesu iestāde, kam tostarp ir jābūt kompetencei aplūkot visus atbilstošos jautājumus (spriedums, 2017. gada 16. maijs, *Berlioz Investment Fund*, C-682/15, EU:C:2017:373, 55. punkts).

- 40 Neatkarības jēdziens, kas ir raksturīgs uzdevumam spriest tiesu, vispirms nozīmē, ka attiecīgajai tiesai ir jābūt trešās personas pozīcijā attiecībā pret iestādi, kura ir pieņēmusi lēmumu, par ko ir iesniegta prasība (spriedums, 2006. gada 19. septembris, *Wilson*, C-506/04, EU:C:2006:587, 49. punkts).
- 41 No minētā izriet, kā ģenerāladvokāts ir norādījis secinājumu 119. punktā, ka Hartas 47. pantā dalībvalstīm ir paredzēts pienākums noteiktā procedūras stadijā garantēt iespēju celt prasību tiesā par galīgo lēmumu par vīzas atteikumu.
- 42 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, uz uzdoto jautājumu ir jāatbild, ka Vīzu kodeksa 32. panta 3. punkts, skatīts kopā ar Hartas 47. pantu, ir jāinterpretē tādējādi, ka tajā dalībvalstīm ir noteikts pienākums paredzēt lēmumu par vīzas atteikumu pārsūdzēšanas procedūru, kuras noteikumi ietilpst katras dalībvalsts tiesību sistēmā, ievērojot līdzvērtības un efektivitātes principus. Šai procedūrai noteiktā tās stadijā ir jāgarantē pārsūdzība tiesā.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 43 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (pirmā palāta) nospriež:

Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 13. jūlija Regulas (EK) Nr. 810/2009, ar ko izveido Kopienas Vīzu kodeksu, kurā grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 26. jūnija Regulu (ES) Nr. 610/2013, 32. panta 3. punkts, skatīts kopā ar Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 47. pantu, ir jāinterpretē tādējādi, ka tajā dalībvalstīm ir noteikts pienākums paredzēt lēmumu par vīzas atteikumu pārsūdzēšanas procedūru, kuras noteikumi ietilpst katras dalībvalsts tiesību sistēmā, ievērojot līdzvērtības un efektivitātes principus. Šai procedūrai noteiktā tās stadijā ir jāgarantē pārsūdzība tiesā.

[Paraksti]